

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
ítélete**

**Az ügy száma:** Gfv.VII.30.171/2018/5.

**A tanács tagjai:** . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Bajnok István előadó bíró

. Tibold Ágnes bíró

**Az I. felperes:**

**A II.r. felperes:**

**A felperesek képviselője:** Dr. Lantos Bálint Ügyvédi Iroda  
ügyintéző: Dr. Lantos Bálint ügyvéd

**Az alperes:**

**Az alperes képviselője:** Dr. Törös Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr.  
Petrőczy Zsuzsanna ügyvéd

**A per tárgya:** szerződés részleges érvénytelenségének megállapítása

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes**

**A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat**

**száma:** Fővárosi Ítéltábla, 6.Pf.20.872/2017/4-II. számú ítélet

**Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:** Fővárosi  
Törvényszék, 25.G.42.479/2015/25. számú ítélet

**Rendelkező rész**

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletének felülvizsgálati kérelemmel érintett rendelkezését - a perköltségre is kiterjedően - megváltoztatja, és a keresetet e részében is elutasítja.

Egyetemlegesen kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 86.100 (nyolcvanhatezer-egyszáz) első- és másodfokú együttes perköltséget és 82.700 (nyolcvankettőezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

**Indokolás**

**A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

- [1] 2008. július 30-án a felperesek mint adósok és zálogkötelezettek, valamint az alperes jogelődje (a továbbiakban: alperes) mint hitelező és zálogjogosult közjegyzői okiratba foglalt, önálló zálogjoggal biztosított deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek.
- [2] A kölcsönszerződések I.4.6. pontja szerint: „A Kölcsön és járulékai mindenkor összegének megállapítása, illetve a Kölcsön folyósításának időpontja és a szerződés alapján fennálló tartozás

mindenkori összegének igazolása szempontjából a Bank üzleti könyvei és nyilvántartásai az irányadóak, az azokban foglaltakat kell mértékadónak és hitelesnek tekinteni. Ennek megfelelően a szerződő felek a mindenkor fennálló kölcsön- és járuléktartozás mértékének megállapítása tekintetében alávetik magukat a Hitelező nyilvántartásai és üzleti könyvei tartalmának, azt magukra nézve kötelezőnek fogadják el."

#### **A kereseti kérelem és az alperesek védekezése**

- [3] A felperesek módosított keresetükben a kölcsönszerződés I.4.6. pontja tisztességtelenségének megállapítását kérték a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 209/A. § (2) bekezdése, a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdés a), b) és j) pontjára hivatkozással. Kérték továbbá a támadott kikötés ítélethozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánítását, és annak megállapítását, hogy az nem jelent kötelezettséget a felekre nézve.
- [4] Az alperes a kereset elutasítását kérte.

#### **Az első- és másodfokú ítélet**

- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította a kölcsönszerződés I.4.6. pontja érvénytelenségét, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Határozatát azzal indokolta, hogy a támadott kikötés a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés a), b) és j) pontjába ütközik, ezért tisztességtelen.
- [6] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét - eltérő indokolással - helybenhagyta.
- [7] A másodfokú bíróság kifejtette, hogy a keresettel támadott szerződéses kikötés - az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben - nem tartalmaz olyan egyoldalú értelmezési szabályt, amely a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontja szerint tisztességtelen. Nem osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban a tekintetben sem, hogy a perbeli szerződési rendelkezés a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) vagy j) pontjaiban meghatározott okokból tisztességtelen lenne. Rámutatott, hogy a felperesi nyilatkozathoz nem fűződnek az rPtk. 242.§-a szerinti tartozáselismerés joghatásai, és ezért a szerződéses kikötés önmagában, a tartalma alapján nem eredményezte a bizonyítási teher megfordulását sem.
- [8] A jogerős ítélet indokolása szerint ugyanakkor, a Korm. rendeletben nem nevesített szerződési feltételek is minősülhetnek tisztességtelennek, ha az rPtk. 209.§ (1) bekezdésében foglalt feltételek megvalósultak. E körben a bíróságoknak azt kell mérlegelniük, hogy a szerződési feltétel támasztója a másik fél hátrányára nem idézett-e elő egyenlőtlenséget. Az Európai Unió

Bírósága (a továbbiakban EU Bíróság) C-415/11. számú Aziz ügyben kifejtettekre hivatkozással rögzítette, azt szükséges vizsgálni, hogy a szerződési feltételt annak egyedi megtárgyalása esetén a fogyasztó elfogadta volna-e, és nem marad-e védelem nélkül. A támadott kikötésben a fogyasztó ugyan nem mond le a banki kimutatásokkal szemben a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban rHpt.) 206.§ (2) bekezdése szerinti kifogás előterjesztésének jogáról, de ez a joga valójában névleges, mert a kifogásával szemben a bank hivatkozhat a szerződéses nyilatkozatra. A kikötés a bank felmondása jogszerűségének a vitatását is szükségtelenül és jelentősen megnehezíti a fogyasztó számára, mivel a szerződés kötelezett késelelem miatt történő felmondása esetén a banknak elegendő a saját üzleti könyveire és nyilvántartásaira hivatkoznia. A felmondás pedig nem csupán a már lejárt, hanem a még fennálló teljes tartozás közvetlen végrehajtásának és a szerződésben meghatározott biztosítékok érvényesítésének a lehetőségét is megteremti az alperes számára. Ebből következően fennáll a lehetősége, hogy a fogyasztó sokkal nagyobb terjedelmű követeléssel szemben kényszerül igényérvényesítésre, mint a szerződési rendelkezés hiányában. A fentiek alapján a támadott feltétel a jóhiszeműség és tisztesség követelményének a sérelmével egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára bontotta meg a szerződésből fakadó jogosultságok és kötelezettségek egyensúlyát, ezért az rPtk. 209.§ (1) bekezdése alapján tisztességtelennek minősül.

#### **A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

- [9] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú ítélet keresetnek helyt adó rendelkezése megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Állította, hogy a jogerős ítélet rPtk. 209. § (1) bekezdése téves értelmezésével és alkalmazásával állapította meg a perbeli szerződéses rendelkezés tisztességtelenségét.
- [10] Hivatkozott az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) 415/11. számú, Aziz ügyben hozott ítéletére, az abban kifejtett ún. „tisztességtelenségi tesztre”, amelynek alapján a kölcsönszerződés vitatott pontja nem tekinthető tisztességtelennek, mivel nem tér el az irányadó jogszabályi rendelkezésektől, illetve a magyar jogszabályok hatékony, az alperessel azonos jogorvoslatot biztosítanak annak orvoslására. A kikötést – különös tekintettel az rPtk. 207. § (2) és (4) pontjában írtakra – nem lehet olyan módon, kiterjesztően értelmezni, hogy az a felperesek vitatással kapcsolatos törvényi jogairól való lemondást tartalmazza. A kikötés nincs semmilyen összefüggésben a kölcsönszerződés közvetlen végrehajthatóságával, illetve a tartozás összecszerűségére

vonatkozó bizonyítási teherrel, és nem jogosítja fel az alperest a teljesítés jogszerűsége kizárólagos megállapítására.

- [11] A felperesek a felülvizsgálati eljárásban előterjesztett iratukban az Európai Unió Bíróság C-51/17. számú előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítéletre hivatkozással kérték, hogy a Kúria a perbeli szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezéseit hivatalból minősítse tisztességtelennek. Felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

#### **A Kúria döntése és jogi indokai**

- [12] A Kúria a jogerős ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban rPp.) 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és megállapította, az a hivatkozott indokok alapján jogszabálysértő.
- [13] Előrebocsátja a Kúria, hogy az ügyben a másodfokon eljáró bíróság határozatának indokolása szerint - az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben - nem tisztességtelen a perben vizsgált kikötés a bizonyítási teher megfordítása, illetve az alperest saját teljesítésének minősítésére jogosító tartalom nélkül, vagy egyoldalú értelmezési szabály hiányában a Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdés a), b) és j) pontjai szerint. Valójában a ténytanúsítvány tartalmából és a közokirati forma bizonyító erejéből következően - az rPtk. 209.§ (1) bekezdésén alapuló vizsgálódás keretében - lényegében mégis amiatt találta tisztességtelennek a perbeli kikötést, mert az alperes nyilvántartásaiban rögzített adat (tartozás), illetve az arra alapított felmondás tekintetében az alperesnek elegendő a saját nyilvántartásai alapján kiállított ténytanúsítványra hivatkozni, ami miatt a fogyasztó kifogásolási joga „névlegessé” válik, és a felmondás nem csupán a már lejárt, hanem a még fennálló teljes tartozás végrehajtásának a lehetőségét megteremti.
- [14] A Kúria az EBH 2018.G.1. számon közzétett gazdasági elvi határozatában kifejtetteket változatlanul, minden részletében irányadónak tekinti. Az adott ügyben a perbelivel tartalmilag, a lényegét tekintve megegyező szerződéses rendelkezés tekintetében akként foglalt állást, hogy az a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem fordítja meg. Rámutatott, az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó számára hátrányosan nem változtatja meg, és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Döntésének jogi indokolásában hangsúlyosan hivatkozott az rPtk. 242. §-ában, a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv. 206. §-ában, a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. tv. 21. §-ában, a

közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 111. § (1) bekezdésében, illetve a Korm. rendelet 1. § (1) bek. i) és j) pontjaiban írtakra.

- [15] Az adós szerződésszegésének, illetőleg a felmondásnak a tényét, valamint a végrehajtást kérő nyilvántartásai szerint fennálló tartozás aktuális összegét a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata alapján rögzítő, a Közjegyzői tv. 111. §-ában szabályozott közjegyzői okirat nem ügyleti okirat, hanem jogi jelentőségű tényeket rögzítő ténytanúsító okirat (közjegyzői tanúsítvány). Az ilyen okirat kiállítását a végrehajtást kérő akkor is kérheti a közjegyzőtől, ha erről az adóssal kötött szerződésben előzetesen külön nem rendelkeztek, illetve az adós előzetesen nem nyilatkozott külön arról, hogy a végrehajtást kérő nyilvántartásában rögzített adatok a ténytanúsítvány kiállításának alapjául szolgálhatnak. A közjegyzői ténytanúsítvány kiállítását és a végrehajtási záradék kibocsátását tehát a végrehajtást kérő e szerződéses kikötés hiányában is ugyanilyen módon és tartalommal kérhetné. A peres felek között létrejött kölcsönszerződés e vonatkozásban sem biztosít több jogosultságot az alperes részére, illetve nem ró több kötelezettséget a felperes terhére, mint amely az irányadó jogszabályok alapján őt egyébként megilletné, illetőleg terhelné.
- [16] Az itt kifejtett jogi álláspontját a Kúria a BH2018.146. számon közzétett döntésében további érvekkel egészítette ki. Kifejtette, amennyiben a kölcsönszerződés vizsgált kikötésének tartalma mégsem volna egyértelműen megállapítható, az rPtk. 207. § (2) bekezdésében foglalt értelmezési szabály alkalmazása válna szükségessé. Aszerint a vitás tartalmú általános szerződési feltétel - vagy fogyasztói szerződés - tartalmát a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezés szerint kell megállapítani. A vizsgált szerződéses feltétel értelmében a közjegyzői tanúsítvány csupán az alperes egyoldalú - a felperes teljesítésével összefüggésben nyilvántartott adatokra vonatkozó - nyilatkozatához kapcsolódik. A per tárgyává tett kikötésnek tehát az rPtk. 207. § (2) bekezdésére figyelemmel sem tulajdonítható olyan tartalom, amely kihatna a felek igényérvényesítési és bizonyítási lehetőségeire, kötelezettségeire. A perbeli szerződéses kikötés tehát a felperesek jogi helyzetét nem érinti, azt nem teszi hátrányosabbá.
- [17] A szerződéses kikötés tisztességtelensége megállapításának az rPtk. 209. § (1) bekezdésében írt feltétele erre figyelemmel nem valósult meg, mivel az alperes a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit nem határozta meg a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeinek megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára. Az irányadó törvényi szabályozáshoz képest nem biztosított kedvezőtlenebb jogi helyzetet a fogyasztó felperesek számára, a kikötés nem fosztja meg, nem is korlátozza a felpereseket a jogszabály alapján őket megillető vitatás, igényérvényesítés lehetőségétől sem.
- [18] A kifejtettek értelmében az ítéletábra az rPtk. 209.§ (1) bekezdésének téves alkalmazásával állapította meg, hogy a perbeli

kölcsönszerződés I.4.6. pontjának rendelkezései tisztességtelenek.

- [19] A felperesek felülvizsgálati eljárásban előterjesztett, a szerződés más rendelkezése tisztességtelenségének hivatalbóli észlelésével kapcsolatos kérelmével összefüggésben a Kúria rámutat, a felülvizsgálati eljárás tárgya a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemben (csatlakozó felülvizsgálati kérelemben) megjelölt jogszabálysértésének a vizsgálata. Az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. Ez alól csak az jelent kivételt, ha a pert hivatalból kell megszüntetni, vagy ha a határozatot hozó bíróság nem volt szabályszerűen megalakítva, illetve a határozat meghozatalában olyan bíró vett részt, akivel szemben a törvény értelmében kizáró ok áll fenn. A felperesek kérelmében megjelölt, az árfolyamkockázat fogyasztó általi viselésének vizsgálata, az erre vonatkozó adatok, bizonyítékok értékelése a felülvizsgálati eljárásban az eljárásjogi szabályok által megengedett hivatalbóliság körén kívül esik, ezért azzal a Kúria érdemben nem foglalkozhatott.
- [20] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú ítéletet felülvizsgálattal érintett rendelkezését megváltoztatta, és a keresetet e részében is elutasította.

## **Záró rész**

- [21] A Kúria döntése alapján pervesztes felpereseket az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó 78. § (1) bekezdése és 82.§ (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelezte az alperes - 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései alapján megállapított - ügyvédi munkadíjából és az általa lerótt fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetékből álló első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült költségei megfizetésére.
- [22] Az ítélet ellen a felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.
- [23] A Kúria a döntését az r.Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2019. február 19.

. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Bajnok István sk.  
előadó bíró, Dr. Tibold Ágnes sk. bíró